

E. 1

Sprawozdanie

Dyrekcji

Spółki Przemysł.-Handlowej „Kresy”

Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością

w Cieszynie

z czynności za czas od

1. stycznia do 31. grudnia 1920

Cieszyn

Spółka Przemysłowo-Handlowa „Kresy”

1921.

C.000 3351

Sprawozdanie

Dyrekcji

Spółki Przemysł.-Handlowej „Kresy“

Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością

w Cieszynie

z czynności za czas od

1. stycznia do 31. grudnia 1920

Cieszyn

Spółka Przemysłowo-Handlowa „Kresy“

1921.

Drukarnia Henryka Nowaka w Cieszynie.

ŻAPROSZENIE
NA

WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Przemysłowo-Handlowej „Kresy”
Spółdzielni z ogranicz. odpowiedzialnością
w Cieszynie

które odbędzie się

w sobotę dnia 11. czerwca 1921 o godzinie 2giej
po południu w sali „Domu Narodowego“ I. piętro

PORZĄDEK OBRAD:

1. Zagajenie i przyjęcie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia
2. Sprawozdanie Dyrekcji z czynności za rok 1920
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej
4. Zatwierdzenie rachunków i bilansu za rok 1920 i udzielenie Dyrekcji i Radzie Nadzorczej absolutorjum
5. Rozdział zysków
6. Sprawozdanie z Rewizji przez Rewizorów Związku
7. Wybór uzupełniający Rady Nadzorczej
9. Wnioski

za Radę Nadzorczą:

Jan Heczko m. p.
prezes.

Ludwik Skrzypek m. p.
sekretarz.

1.

Rok sprawozdawczy był dla instytucji naszej rokiem przełomowym. Z małego sklepu, mieszczącego się przy ul. Głębokiej 54. rozwinął się Konsum Nauczycielski w drugim roku swego istnienia na wielką instytucję handlową, składającą się z następujących sześciu działów: hurtowni, działu tekstylnego, działu szkolnego, działu korzennego, filji po stronie czeskiej oraz filji w Skoczowie. Rozwój ten pociągnął również za sobą rozbudowę wewnętrzną instytucji. Z początkiem roku sprawozdawczego obsługa sklepu składała się z dwóch sił, pod koniec natomiast z 38 sił, oprócz członków Dyrekcji, z których p. Paweł Łazar od 1. marca 1920. a p. Michał Cieślak od 1. listopada 1920. pracowali wyłącznie w Konsumie Nauczycielskim. Inni członkowie Dyrekcji a zwłaszcza p. prof. Andrzej Koźdoń, generalny buchalter, p. Rabin Jerzy, nauczyciel wydziałowy i p. Paweł Bocek, prof. gimnazjalny pełnili obowiązki w chwilach wolnych od pracy zawodowej.

II.

Od początku istnienia Konsumu postawiła sobie Dyrekcja za najważniejsze zadanie naszej kooperatywy:

1. Dostarczanie członkom towarów po cenach przystępnych,
2. stworzenie specjalnego działu szkolnego, któryby zaopatrywał szkoły nasze w najniezbędniejsze przybory szkolne,
3. założenie wytwórni środków naukowych.

Cel ten został w roku sprawozdawczym w znacznej części osiągnięty. Z końcem roku 1920 utworzono osobny dział szkolny pod kierownictwem prof. sem. naucz. p. Tadeusza Gołachowskiego. Początkowo dział ten obejmował materiały piśmienne i częściowo druki szkolne. Dział środków naukowych, dostarczał map, globusów, obrazów poglądowych w zakresie ograniczonym. Obecnie dział szkolny dąży do zupełnego zaspokojenia wszystkich potrzeb szkolnych i biurowych szkół wszystkich stopni. W tym celu założono księgarnię hurtowną i sortymentową, dział własnych wydawnictw książkowych i graficznych, dział druków szkolnych i buchalteryjnych. Wyteżoną pracą i solidną organizacją wewnętrzną pragnie dział ten dostarczyć członkom wszystkich artykułów wchodzących w zakres szkolnictwa po cenach możliwie najniższych. Z końcem roku

sprawozdawczego uchwaliła Dyrekcja po długich naradach zakupić fabrykę zegarów Frankego za kwotę 13,000.000 Mp. W fabryce tej można wyrabiać również i środki naukowe. Przeprowadzenie tej sprawy nastąpiło dopiero w roku 1921.

III.

Założenie sklepów detalicznych obudziło obawę konkurencji u niektórych kupców, stąd niechęć w znacznej części kupców do instytucji naszej. Niechęć ta objawiała się przez wysyłanie deputacji do władz ze skargami na „uprzywilejowanie“ Konsumu etc., wreszcie w zjadliwych notatkach w niektórych gazetach niemieckich. Trudno, jesteśmy na własnej ziemi i ci, którzy dotąd uważali handel za swój wyłączny monopol, muszą się pogodzić z faktem, że będzie coraz więcej nowych przedsiębiorstw polskich.

IV.

Konsum Nauczycielski starał się przyjść z pomocą członkom swoim, działwie szkolnej oraz instytucjom polskim. Wydatek na ten cel wynosił 182.554'93 Mp. a więc prawie tyle, ile wynosiły udziały członków. W roku 1921 wydatki na ten cel wzmożę się znacznie z powodu wielkich ofiar na plebiscyt górnośląski, oraz na wdowy i sieroty po nauczycielach.

V.

Konsum liczył z początkiem roku sprawozdawczego 305 członków, zaś z koń-

cem roku 1920. 634 członków, w tem nauczycieli szkół powszechnych i wydziałowych 60%, profesorów szkół średnich i zawodowych 6%, urzędników różnych kategorii 13%, członków innych zawodów 21%. Dowodem popularności Konsumu jest fakt, że zgłaszały się na członków Związki urzędnicze i nauczycielskie niemieckie z Cieszyna i Bielska. Związki te przyjęto w charakterze jednego członka na pojedynczy Związek.

VI.

Z powodu fatalnego pomieszczenia sklepu z początkiem roku 1920. oraz wskutek niemożliwości wydostania lokalu zdecydowano się na wybudowanie Domu nauczycielskiego w Cieszynie obok dworca głównego, w którymby się mieściły sklepy, biura oraz mieszkania prywatne. Zakupiono parcelę od gminy o powierzchni 60 a 14 m² obok dworca w Cieszynie. Wskutek pociągnięcia granicy wzdłuż Olzy dom ten znalazł się niestety po stronie czeskiej i stracił dla Konsumu jako instytucji handlowej swe pierwotne znaczenie. Musieliśmy się oglądać za innem pomieszczeniem dla sklepów. Zbudowaliśmy magazyn na podwórzu p. Dr. Michejdy, zakupiliśmy dom przy ul. Głębokiej 44, w którym można było pomieścić dział bławatny, prócz tego wynajęliśmy lokal sklepowy przy ul. Głębokiej 45, w którym mieści się sklep korzenny.

Aż do września 1920. sklep Konsumu mieścił się przy ul. Głębokiej 54. W październiku rozdzielono sklep na pojedyncze działy, przeniesiono dział bławatny do własnego domu przy ul. Głębokiej 44, zaś dział korzenny, który mieścił się przy ul. Jahna u p. Mamicy do wynajętego lokalu przy ul. Głębokiej 45. Dział szkolny pozostał do końca roku w dawnym lokalu.

VII.

Z powodu rozdarcia Cieszyna przez pociągnięcie linii granicznej wzdłuż Olzy założono z końcem lipca 1920. filję na lewym brzegu Olzy przy ul. Fabrycznej dla członków z pod zaboru czeskiego. Nie było jednak pomieszczenia ani dla buchalterji ani dla Dyrekcji. Po długich staraniach udało się uzyskać pomieszczenia dla buchalterji przy ul. Głębokiej 24, jednakowoż odnośne pokoje są zupełnie ciemne i nieodpowiedne. Dyrekcja natomiast nie miała na pomieszczenie personalu oraz przyjmowanie stron żadnych kancelarji z wyjątkiem jednego małego pokoiku, w którym przez dzień przyjmowano strony, pracę zaś bieżącą musiano odrabiać nocą. Wobec takich trudności prowadzenie przedsiębiorstwa było rzeczą dosyć ciężką, jednakowoż dzięki ofiarnej pracy Dyrekcji, Rady Nadzorczej oraz całego personalu zdołano nawet w tych warunkach poprowadzić instytucję w kierunku dalszego

rozwoju. Dom nauczycielski po czeskiej stronie kończono dalej, mimo ogromnie niekorzystnych warunków, chcąc go utrzymać na pomieszczenie instytucji polskich, o ile to wobec wrogiego stanowiska władz czeskich da się urzeczywistnić.

VIII.

Największy rozwój instytucji przypada pod koniec roku sprawozdawczego w miesiącach październiku, listopadzie i grudniu. Z powodu ogromnie silnego ruchu towarowego w tym czasie Dyrekcja widziała się zmuszoną zakupić jeden samochód ciężarowy oraz jeden samochód osobowy. Rozwój naszej instytucji był możliwy jedynie z powodu silnego poparcia nas przez nasze instytucje finansowe a przede wszystkim Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek w Cieszynie oraz Bank rolniczy w Cieszynie, za co należy się obu instytucjom szczerze podziękowanie.

Mimo, że rozwój instytucji był tak silny, jednakowoż udziały członków nie stały w żadnym stosunku do kapitału obrotowego, ponieważ wynosiły tylko Mp. 189.589. — Udziały podwyższono znacząco dopiero w roku 1921. z okazji zmiany firmy i statutu.

IX.

Dalszy rozwój naszej instytucji miałby wielkie znaczenie dla naszego narodowego stanu posiadania na Śląsku Cieszyńskim

oraz dla ekonomicznej siły i potęgi tej większości członków, która swą ofiarną pracą instytucję tę dotąd utrzymywała. Dopiero wtedy będziemy panami na własnej ziemi, jeżeli polskie instytucje wezmą handel i przemysł w swoje ręce. Jest dosyć pracy dla kilku przedsiębiorstw polskich a te, które istnieją, mogą się łatwo porozumieć co do wzajemnego stosunku, co już częściowo nastąpiło. Rozwój dalszy będzie również zależał dużo od poparcia członków przez zakupywanie towarów oraz skierowanie naszej publiczności do własnej instytucji. W końcu należy podnieść, że dzięki zupełnej harmonji zarówno w Radzie Nadzorczej jak i w Dyrekcji dało się dużo rzeczy przeprowadzić i wiele trudności pokonać, z którymi każda młoda instytucja ma do walczenia.

W skład Dyrekcji wchodziłi pp.:

1. Paweł Lazar,
2. Michał Cieślar,
3. Andrzej Koźdoń,
4. Jerzy Rabin,
5. Paweł Bocek.

W skład Rady Nadzorczej wchodziłi pp.:

1. Jan Heczko,
2. Wojciech Marek,
3. Skrzypek Ludwik,
4. Ofiok Jan,
5. Kubok Jan,
6. Michejda Jerzy,

7. Michejda Józef,
8. Buchta Jerzy,
9. Dr. Bielak Michał,
10. Wojnar Jan,
11. Obracaj Jan,
12. Krygiel Jan,
13. Kłimosz Paweł,
14. Michalski Janusz,
15. Andres Antoni.

Po śmierci ś. p. dyr. Marka został po-
wołany w skład Rady Nadzorczej p. prof.
Bogocz Franciszek.

I. Ruch członków.

Ilość członków z końcem roku 1919	305
Ilość członków przyjętych w roku 1920	335
Razem	640
W ciągu roku 1920 wystąpiło	6
Stan członków w dniu 31. XII. 1920	634

II. Rachunek udziałów.

Określenie	Kwota			
	K	h	Mk.	f
Stan udziałów z dnia 31./XII. 1919	53.344	70	37.341	29
Przypisana dywidenda za rok 1919	1.561	70	1.093	19
Wpłaty na udział w roku 1920			194.353	01
Razem			232.787	49
Udziały wycofane względnie zwrócone			43.198	50
Stan udziałów w dniu 31./XII. 1920			189.588	99

III. Rachunek

L. p.	Winien	Mk.	f.
1.	Dochody kasowe . . .	56,991.706	76
2.	Wydatki za towar . . .	205,018.352	83
3.	Koszta kancelaryjne . .	88.574	94
4.	Odsetki, prowizje . . .	1,381.752	92
5.	Wyjazdy, podróże . . .	653.168	—
6.	Podatki	2.505	54
7.	Pensje	1,155.356	55
8.	Czynsz. opał, oświetl. .	204.228	05
9.	Dary, zapomogi	182.554	93
10.	Różnice walutowe . . .	2,741.101	44
11.	Ubezpieczenia	169.570	57
12.	Inne wydatki	354.752	34
13.	Zwrócone udziały	43.198	50
14.	Wierzyteln. w Rk. Różn.	203,579.926	69
15.	Wierzyteln. w Rk. Dłużn.	85,702.150	28
16.	Wydatki za ruchm. . . .	3,088.430	33
17.	Zwroty z Fund. Rezer.	111	90
18.	Wypł. za nieruchom. . .	6,418.736	81
19.	Wydat. za pap. wart. . .	378.277	20
20.	Inne rachunki	11.839	53
	Razem	568,166.295	52

IV. Rachunek

L. p.	Zakupno	Mk.	f.
1.	Towar zakupiony	205,018.352	83
2.	Zysk	5,910.681	53
	Razem	210,929.034	36

Obrotowy.

L. p.	M a	Mk.	f.
1.	Wydatki kasowe	56,769.713	05
2.	Utargi za towar	176,439.085	09
3.	Koszta kanc.	123	—
4.	Odsetki	139.468	31
5.	Zwroty koszt. wyj.	6.568	75
6.	Zwroty pensji	3.420	—
7.	Różnice walutowe	3,754.296	96
8.	Ubezpieczenie	2 986	80
9.	Inne dochody	213 482	52
10.	Wpłacone udziały	232 787	49
11.	Długi w rach. różn.	245,841 286	89
12.	Długi w rach. dłużn.	82,969.077	60
13.	Zwr. wyd. za ruchn.	1,388.309	78
14.	Wpł. do Fund. Rez.	3.935	70
15.	Zwroty wpł. At. za nier.	372.310	85
16.	Zwroty z Rk. pap. wart.	17.654	20
17.	Inne rachunki	11. 38	53
Razem		568,166.295	52

Towarów.

L. p.	Zyski	Mk.	f.
1.	Towar sprzedany	176,439.085	09
2.	Towar na składach	34,489 949	27
Razem		210,929.034	36

L. p.	Straty	Mk.	f.
1.	Koszta kancel.	88.451	94
2.	Odsetki	1,212.284	61
3.	Podróże, wyjazdy	646.599	25
4.	Podatki	2.505	54
5.	Pensje	1,151.936	55
6.	Czynsze	204.218	05
7.	Ubezpieczenia	166.633	77
8.	Dary i zapomogi	182.554	93
9.	Amortyzacja nieruch. 10 ⁰ / ₀	604 642	60
10.	" ruchom. 10 ⁰ / ₀	170.012	11
11.	Możliwe straty na dłużnik 5 ⁰ / ₀	1,242.185	43
12.	Inne wydatki	141.269	82
13.	Czysty zysk	1,080.782	45
Razem		6,924.087	05

VI. Bi-

L. p.	Stan czynny	Mk.	f.
1.	Gotówka kasowa	222.203	71
2.	Wierzytelności	23,601.523	30
3.	Ruchomości	1,530.108	94
4.	Nieruchomości	5,441.783	36
5.	Papiery wartościowe	360.623	—
6.	Towary na składzie	34,489.949	27
Razem		65,646.191	58

Za Dyrekcję:

Lazar Paweł, dyrektor Cieślars Michał, II. dyrektor
Koźdon A., gen. buchalter Rabin Jerzy, sekretarz
Bocek Paweł

Za Radę Nadzorczą:

Heczko Jan, prezes, Andres Antoni zastępca, Skrzypek
Ludwik, sekretarz, Ofiok Jan, Kubok Jan, Michejda
Jerzy, Michejda Józef, Wojnar Jan, Obracaj Jan,
Krygiel Jan, Bogocz Franciszek.

zysków i strat.

L. p.	Zyski	Mk.	f.
1.	Zysk na towarze	5,910.681	53
2.	Różnice walutowe	1,013.195	52
3.	Nadwyżka kasowa	210	—
Razem		6,924.087	05

lans.

L. p.	Stan bierny	Mk.	f.
1.	Udziały	189.588	99
2.	Długi	64,371.996	34
3.	Fundusz rezer.	3.823	80
4.	Czysty zysk.	1,080.782	45
Razem		65,646.191	58

Komisja Rewizyjna:

Jan Heczko m. p.

Jan Kubok m. p.

Jerzy Obracaj m. p.

